

Zeměmi jižního Kavkazu

Arménie, Gruzie

9. 9. 2023 - 24. 9. 2023

Program zájezdu

1. den

letecký přesun do **Jerevanu**

2. den

arménská metropole **Jerevan** (obří schodiště Kaskáda, socha Matky Arménie, náměstí Republiky s budovou opery, Modrá mešita, památník genocidy)

3. den

bývalé centrum helénistické kultury **Garni**, klášterní komplex **Geghard** ☉ ležící u ústí do údolí **Azat** (kaple a hroby tesané do skály, vrchol arménské středověké architektury), ruiny středověkého města **Zvartnoc**, sídlo hlavy arménské církve **Ečmiadzin** ☉ (chrámy z 10. století, pokladnice se sbírkou religiózních předmětů), možnost návštěvy likérky **Ararat**

4. den

klášter **Khor Virap** s výhledem na legendární horu **Ararat** (5136 m), divokým údolím ke klášteru **Noravank**, ochutnávka vína v městečku **Areni**

5. den

pohraniční město **Goris**, cesta nejdelší lanovkou světa nad **Ďáblůvým mostem** ke klášteru **Tatev**, jeskynní městečko **Khndzoresk**, prastará kamenná observatoř **Karahunj**

6. den

zachovalý karavanseraj **Selim** na bývalé **Hedvábné stezce**, tyrkysově jezero **Sevan** ve výšce 2000 m, zastávka na hřbitově **Noratus** s tisícovkou křížů khačkars, klášter **Haghartsin** se třemi kostely

7. den

cesta k horským klášterům **Odzun**, **Sanahin** ☉ a **Haghpat** ☉ vysoko nad kaňonem **Debed**, kamenný most **Ahlverdi**

8. den

zastávka v klášteře **Akhtala** (nejzachovalejší a nejkrásnější fresky v Arménii), přesun do **Tbilisi** (staré město s kostely, katedrálami a typickými domy, pevnost Narikala, náměstí Svobody, Rustaveli avenue)

9. den

starobylé náboženské centrum **Mccheta** ☉ (chrám Džvary, katedrála Sveti-Tskhoveli s Kristovým pláštěm, klášter Šio Mgvime)

10. den

rodiště a muzeum diktátora Stalina ve městě **Gori**, jeskynní komplex **Uplistsikhe**, bývalá metropole království Kolci město **Kutaisi** (katedrála Gelati ☉ s hrobkou krále Davida Stavitele, katedrála Bagrati ☉)

11. den

putování horskou silnicí do tajuplné kavkazské oblasti **Svanetie** ☉ (unikátní vesnická obranná architektura - svanské věže, kamenné vesničky) pod horou **Ušba** (4710 m)

12. den

město **Mestia** (etnografické muzeum), návštěva zapadlé vesničky **Ušguli** ☉ s více než dvaceti

obrannými věžemi ležící na úpatí hory **Šchara** (5201 m)

13. den

odjezd ze Svanetie podél pobřeží **Černého moře** do letoviska **Batumi** (vyhlídková lanovka, Alphabet Tower, Piazza, koupání a relaxace na pláži)

14. den

středověký jeskynní klášter vytesaný ve skále **Vardzia** (13 pater nad sebou se stovkami mnišských cel, 25 vinných sklepů), unikátní klášter **Sapara** (kostel sv. Sáby s freskami, kostel sv. Štěpána) u města **Akhaltsikhe**

15. den

procházka lázněmi **Bordžomi**, návrat do **Tbilisi**, dokončení prohlídky

16. den

návrat do ČR

Cena zahrnuje: letenku do Jerevanu a zpět z Tbilisi včetně všech poplatků, místní dopravu, ubytování se snídaní a služby průvodce.

Ubytování: 14x hotel (dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím, v Mestii se společným příslušenstvím).

Doprava: pronajatý minibus, auta, MHD.

Stravování: 14x snídaně, jinak individuální za pomoci průvodce.

Služby za příplatek: 14x jednolůžkový pokoj 10500 Kč, Pojištění léčebných výloh 832 Kč, Pojištění Prémium STORNO 1376 Kč.

Cena nezahrnuje: vstupné cca 150 USD.

Poznámka: V současné chvíli je vstup do Arménie i Gruzie bez omezení. Další požadavky na testy / očkování může vznést letecká společnost / země transitu!!! Návrat do ČR: Aktuální informace naleznete na stránkách Ministerstva zahraničních věcí www.mzv.cz. Podmínky vstupu i návratu se mohou kdykoliv změnit.

1. Příprava na cestu

1.1. Doklady

Budete potřebovat **cestovní pas s platností ještě minimálně 6 měsíců po návratu zpět do České republiky**. Fotokopii jeho datové stránky (pro případ ztráty cestovního pasu) si uložte na oddělené místo, nebo si její scan uložte do e-mailu.

1.2. Víza

Gruzie: bezvízový styk (max. délka pobytu 1 rok)

Arménie: bezvízový styk (max. délka pobytu 180 dní)

Další podmínky vstupu:

Do Arménie a Gruzie je vstup bez omezení.

Návrat do ČR:

Aktuální informace naleznete na www.mzv.cz Výše uvedené se může kdykoliv změnit. V případě změny vás budeme informovat.

1.3. Pojištění

Cena zájezdu nezahrnuje cestovní pojištění. Doporučujeme mít sjednané pojištění pokrývající onemocnění COVID-19. Nabízíme vám jeho sjednání jako službu za příplatek od pojišťovny Uniqa a.s., které kryje i léčbu a karanténu spojenou s onemocněním COVID-19.

Součástí ceny zájezdu je také pojištění pro případ úpadku CK.

Upozorňujeme, že případné lékařské ošetření může být požadováno uhradit hotově a zpětně je propláceno pojišťovnou v ČR. Pro tento případ si s sebou vezměte finanční rezervu. V případě návštěvy lékařského zařízení CK nehradí náklady spojené s dopravou.

1.4. Preventivní zdravotní opatření

Doporučujeme

- ověřit si platnost očkování proti **tetanu, záškrtu a obrně**
- očkování proti **břišního tyfu a žloutence typu A, B** (doporučeno)
- preventivní prohlídka u **zubního lékaře**

Není třeba speciální očkování a není vyžadován mezinárodní očkovací průkaz. Podrobné informace o očkování a cenách jednotlivých vakcín se dozvíte na hygienické stanici a centrech cestovní medicíny.

1.5. Kapesné a místní měna

Měna:

gruzínská lari (GEL), orientační kurz: 1 GEL = 8,40 CZK

arménský dram (AMD), orientační kurz: 100 AMD = 5,70 CZK

V platebním styku se používá téměř výhradně místní měna. Ve směnárnách přijímají americké dolary, eura, ruský rubl a další měny, zejména okolních zemí. V bankách je při výměně požadován doklad totožnosti.

Kapesné: Kapesné budete potřebovat na nákup potravin, jídla v restauracích, fakultativní akce, vstupné do památek a na případný nákup suvenýrů. **Minimální částka**, postačující k pokrytí veškerých nákladů spojených s výše uvedeným programem, je **500 USD nebo ekvivalent v EUR**. Pro neočekávané případy doporučujeme mít s sebou ještě finanční rezervu dle vlastní úvahy, nejlépe v podobě hotovosti či platební karty (doporučujeme VISA CLASIC nebo MASTERCARD). Výběr z bankomatu je možný ve všech větších městech.

2. Informace o zájezdu

2.1. Doprava

Minibus, auto, MHD.

2.2. Ubytování

14x turistický hotel nebo penzion (dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím, v Mestii mohou být se společným příslušenstvím).

2.3. Stravování

14x snídaně je zahrnuta v ceně zájezdu. Průvodce vám ochotně poradí s výběrem jídla a doporučí místní speciality. Stravovat se můžete v místních restauracích, fast foodech, případně zakoupit jídlo

v supermarketech.

Kavkazská kuchyně je pestrá a chutná. Ceny surovin jsou mírně nižší nebo stejné jako v ČR.

Gruzínským nejobvyklejším jídlem je **chačapuri**, chlebová placka plněná sýrem, která je často dostupná také jako pouliční občerstvení. Dále lze běžně ochutnat **chinkali** (masem plněné knedlíčky), **mcvadi** (maso jako šašlik, vepřové, telecí), **kebab** (šišky z mletého masa), stejně jako různé druhy čerstvé a nakládané zeleniny. Obvyklé jsou také houby a sladkovodní ryby. V Arménii potom vévodí **chorovac** (grilované maso), **tolma** (plněné vinné listy), případně zeleninový guláš **adžap sandal**. Restaurace nemívají širokou nabídku jídel, ale vše je poctivě čerstvě uvařené.

Běžné potraviny jsou dostupné čerstvé a kvalitní na místních trzích (jogurt, chleba, máslo, zelenina, uzeniny, sýry, čaj, káva), v kamenných obchodech nakoupíte základní potraviny v podobném sortimentu.

Arménská kuchyně využívá rostliny a byliny, které rostou v horách a které mají jedinečnou chuť a vůni. Ochutnat můžete **blinčiky** s mletým masem, **boršč** nebo **pelmeně**. Jsou to sice jídla převzatá z Ruska, která mají stejný název, chuť je však výrazně jiná. Mezi tradiční arménské pokrmy patří pravděpodobně **tolma**, což už podle složení jídla prozrazuje, že se jedná o opravdovou pochoutku - vinné listy s mletým masem a česnekovo-jogurtovým dresinkem. Nebo například **adžabsandal** - míchaná zelenina s hovězím masem a osmi druhy zeleniny nebo **lahmadžo** - arménská "pizza" s masovou směsí. Osvěžit se můžete velkou nabídkou místních nápojů, jako jsou například tan, jogurt s vodou, kořením a solí, akroška nebo aromatické víno z granátového jablka.

Gruzie a Arménie jsou také známé **kvalitním vínem**, které nechybí u žádného stolu, a **koňakem**, který je spíše luxusní záležitostí. Pivo je vcelku dobré. Velmi oblíbená a dostupná je místní ovocná pálenka zvaná **chacha (čača)**.

Voda: Raději nepijte vodu z neznámých zdrojů. Doporučujeme kupovat pouze nápoje v uzavřených plastových lahvích s neporušeným uzávěrem. Pitná balená voda je k dispozici bez problémů po celé trase.

2.4. Výše vstupného

Orientační výše některých vstupů:

Gruzie (GEL)

Uplistsikhe	15
Stalin muzeum	15
Etnografické muzeum v Mesti	10
Akhaltzikhe staré město	15
Vardzia	15

Arménie (AMD)

Národní muzeum	1000
Garni	1500
lanovka na Tatev	7000
Zvartnoc	1300

V Arménii i Gruzii je vstup do hlavních chrámů a katedrál zdarma!

Celkem vsutpy na zájezdu cca 150 USD.

2.5. Počasí a časový posun

Gruzie, Arménie leží jižněji než ČR, proto je tam léto vcelku horké, očekávejte teploty vyšší než v ČR. V Gruzii se výrazně liší klima na západě a na východě země - na západě je vlhké přímořské klima a páry se zde sráží v příležitostné přeháňky. V horách a na východě země je klima vnitrozemské a suché, téměř neprší a stejná teplota se v tomto klimatu podstatně lépe snáší. Arménie má vysokohorské klima, většina země je v nadmořské výšce přes 1 000 m n. m., rána a večery mohou být chladné i v létě, ale zřídka prší a povětšinou je jasná obloha.

Denní teploty se pohybují v rozmezí 15-30 °C.

Časový posun oproti České republice je v době letního času v Gruzii, Arménii **+2 hodiny**.

2.6. Jazyk

Úředním jazykem Arménie je arménština, ruština je v Arménii druhým jazykem, mladá generace se stále více učí anglicky.

Úředním jazykem v Gruzii je gruzínština, v Abcházii podle Ústavy Gruzie i abcházština. K ostatním nejčastěji používaným jazykům patří ruština (jako určitá „lingua franca“, znalost ruštiny u mladé generace je však již menší) a angličtina. Národnostní menšiny vedle oficiální gruzínštiny většinou používají svůj mateřský jazyk (popř. pouze svůj mateřský jazyk). V obchodních jednáních se používá ruština a angličtina.

2.7. Elektrická síť a komunikace

Zásuvky našeho typu, adaptér nutný není.

Arménie

Telefonování: GSM služby zajišťují tři mobilní operátoři - VivaCell, Beeline a Ucom. Operátoři poskytují podobné služby a mají pokrytí téměř po celém území.

Internet: je k dispozici téměř na všech ubytováních, v restauracích.

Pošta: Mezinárodní poštovní služby mohou být pomalejší a občas nespolehlivé.

Gruzie

Telefonování: GSM služby zajišťují tři mobilní operátoři - MagtiCom, Geocell a Mobitel. Pokrytí signálem je dobré po celé zemi, problémy se signálem můžete mít jen na severozápadě Gruzie.

Internet: je k dispozici téměř na všech ubytováních, v restauracích.

Pošta: Mezinárodní poštovní služby mohou být pomalejší a občas nespolehlivé.

Doporučené mobilní aplikace: Whatsapp (komunikace), Mapy.cz (stáhněte si offline mapy navštívené země přímo do telefonu), XE (aktuální kurzy měn), Překladač Google (offline slovníky, při online připojení překládá na živo texty pomocí fotoaparátu).

2.8. Důležitá upozornění

CK si vyhrazuje právo na změnu programu v souvislosti s neočekávanými událostmi.

Pokyny pro předcházení krádežím:

V navštívených oblastech není akutní nebezpečí okradení. Přesto doporučujeme dbát zvýšené opatrnosti na veřejných prostranstvích, při větší koncentrací lidí. Proti možným drobným krádežím doporučujeme se zabezpečit takto: ukládáním cenných věcí (pas, peníze, letenka) do tzv. „money beltu“. Jedná se o speciální ledvinku, která se umístí pod oblečení. Lze ji koupit v prodejnách sportovních potřeb; <https://www.4camping.cz/c/batohy-a-tasky/doplanky-k-batohum/penezenky/>. Pro

případ přepadení je dobré mít na lehce dostupném místě malou sumu peněz (např. 10 EUR), se kterou by se zloděj spokojil. V této souvislosti důrazně nedoporučujeme na sebe upozorňovat ukazováním peněz na veřejnosti, nevhodným chováním a oblečením.

Místní zvyklosti:

- Do pravoslavných památek je nutné vstupovat patřičně zahalen, pro muže to znamená dlouhé kalhoty a dlouhý rukáv, pro ženy sukně ne kratší než ke kolenům, zakrytá hlava a ramena. Šátek lze ve většině chrámů zapůjčit, je však pohodlnější mít vlastní. Místo sukně poslouží i velký šátek omotaný kolem boků, případně chrámy, které toto striktně vyžadují, vám sukně zapůjčí.
- Gruzínci jsou pohostinným národem, jsou velkými gurmány a i přes ekonomické problémy dodržují tradice stolování, kterou mj. utužují rodinné, přátelské a partnerské vztahy.
- Arméni se chovají k občanům ČR velmi přátelsky, avšak stejně jako ostatní národnosti Kavkazu nesnášejí hrubost a urážky (byť i neúmyslné).
- Každý turista-cestovatel musí mít také neustále na paměti, že on je hostem a on by se měl tedy přizpůsobit místním zvykům a být tolerantní.

2.9. Celní předpisy

Gruzínské zákony neomezují vývoz a dovoz valut či místní měny (lari). Při vývozu většího množství valuty v hotovosti však někdy gruzínská celní služba požaduje potvrzení o nabytí. Pro vývoz uměleckých předmětů (jakékoliv hodnoty) a předmětů z drahých kovů je nutné povolení Ministerstva kultury Gruzie. Sezónně platí zákaz dovozu mléčných a masných výrobků do země. Dovoz alkoholu a tabákových výrobků je omezen: Gruzie: 200 cigaret, 1 litr; Arménie: 400 cigaret, 2 litry.

3. Před cestou

3.1. Jak se zabalit

Na lehkou. Vhodné zavazadlo pro tuto cestu je nepromokavá cestovní taška Ortlieb s kolečky a popruhy, kterou je možné případně nést i jako batoh. Bližší informace naleznete zde: <https://www.alvarez.cz/zavazadla> , **nebo menší kufr, nebo batoh do 60 litrů** a malý batůžek. Hlavní zavazadlo bude většinu času na hotelích nebo v zavazadlovém prostoru při přesunech, zatímco s malým batůžkem budete podnikat výlety.

Hlavní zavazadlo je přepravováno v zavazadlovém prostoru letadla a odbaveno až do finální destinace a jeho **váha nesmí překročit 20 kg**. Toto zavazadlo je možné před odbavením nechat zabalit do ochranné folie. **Zavazadla doporučujeme zamykat pouze zámky s certifikací TSA.**

V příručním zavazadle (max. 7 kg, povolené rozměry: 55x40x20 cm a jednu malou tašku/kabelku/laptop s max. rozměry 40x25x20 cm) mějte připraveny věci, které budete potřebovat během cesty, všechny cennosti, doklady, životně důležité léky, baterie a elektroniku, která musí být nabitá a funkční, jinak hrozí její zabavení při bezpečnostních kontrolách na letištích. Do příručního zavazadla také patří všechny lithiové baterie (telefony, laptopy, e-cigarety, powerbanky...).

Nezapomeňte, že bezpečnostní předpisy nepovolují vzít s sebou na palubu letadla nůžky, nožičky a jiné ostré předměty. Dále vodu, nápoje, polévky, sirupy, krémy, pleť. mléka, oleje, parfémů, spreje, gely, šampóny, nádoby pod tlakem (laky na vlasy, pěn. tužidla, pěna na holení), pasty, směsi tuhých a tekutých materiálů a jakékoliv další přípravky podobné konzistence. Ty prosím umístěte při balení do hlavního zavazadla. Do kabiny letadla je pouze povoleno malé množství tekutin v celkovém množství

do 1 l, po baleních nepřesahujících 100 ml. Všechna tato balení musí být umístěna v jednom průhledném znovuuzavíratelném plastovém sáčku.

Více informací naleznete na <http://prg.aero/bezpecnostni-pravidla>

Zřídka se stává, že zavazadlo dorazí do místa příletu opožděno o několik dní. Pro tyto mimořádné situace je dobré mít s sebou v příručním zavazadle také základní hygienické potřeby a prádlo na dobu cca 3 dní.

3.2. Co s sebou

Zmíněný **větší batoh/malý kufr a batůžek** pro výlety, vhodnou obuv na turistiku (nízké trekové boty), oblečení do teplého počasí - **trička / košile** (i s dlouhým rukávem), případně funkční prádlo, a do chladného počasí - **fleesovou mikinu nebo svetr, větrovku**, dále **kalhoty, 3/4 kalhoty, šátek, ručník, pokrývku hlavy, sluneční brýle, hygienické potřeby a léky** (pokud pravidelně užíváte), mobilní telefon (pro případnou nouzovou komunikaci s průvodcem).

Stejně tak i základní hygienické potřeby a léky jsou běžně k sehnání ve větších městech.

3.3. Doporučené vybavení lékárničky

Vaši osobní lékárničku doporučujeme vybavit těmito léky:

- proti průjmům - Immodium kapsle, živočišné uhlí, Hylak forte
- proti bolestem kloubů, hlavy - Ibuprofen tablety
- proti zvýšené teplotě - Paralen tablety
- na povrchová poranění - Framykoin zásyp, Septonex spray, obinadla, náplasti
- proti alergické reakci při bodnutí hmyzem - Dithiaden tablety, Fenistil gel
- proti nevolnosti v dopravních prostředcích - Nokinal tablety
- léky, které pravidelně užíváte, si vezměte s sebou v dostatečném množství

Užívání antibiotik konzultujte s lékařem.